

Hallintosäännön päivittäminen

khall 19.11.2025 § 186

Valmistelija

Hallintojohtaja Jere Markkanen
Kunnanjohtaja Mikko Kärnä
Tekninen johtaja Jaakko Hintikka
Vs. rehtori-sivistysjohtaja Silja Kavilo

Kuntalain mukaisesti jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö. Hallintosäännön sisällön määrittelee kuntalain 90 §, jonka mukaisesti kunnan hallintosäännössä on annettava tarkentavat määräykset muun muassa kunnan hallinnon ja johtamisen järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä valtuuston toiminnasta. Hallintosäännöstä päättää kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto.

Rautavaaran kunnan nykyinen hallintosääntö hyväksytty kunnanvaltuustossa 28.8.2023 § 38 ja se on tullut voimaan 1.9.2023 lukien. Hallintosääntö on laajan päivittämisen tarpeessa, sillä siinä ei ole huomioitu esimerkiksi lainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Nykyinen hallintosääntö on lisäksi monilta osin vaikeaselkoinen ja ristiriitainen, jonka vuoksi hallintosääntö on nähty parhaaksi valmistella kokonaan uudelta pohjalta. Uudessa hallintosäännössä huomioidaan muun muassa 1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain (751/2023) vaatimat muutokset sekä maankäyttö- ja rakentamislain muuttuminen alueidenkäyttölainsäädännön mukaisesti. Samassa yhteydessä nykyisessä hallintosäännössä olevat ristiriitaisuudet, terminologiset epäselvyydet, selkeät kirjaamisvirheet ja muut puutteet pystytään huomioimaan kokonaisvaltaisesti.

Rautavaaran kunnan uusi hallintosääntö on laadittu kokonaan uudelleen Kuntaliiton hallintosääntömalliin pohjaten. Kuntaliitto laatii ja ylläpitää mallia kunnan hallintosääntöpohjaksi. Mallissa on huomioitu kuntalain vaatimukset hallintosäännön sisällöstä. Hallintosääntömallissa on huomioitu esimerkiksi toimivaltuudet sekä määräykset poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa aiempaa kattavammin. Hallintosääntömallia päivitetään, kun kuntalakiin tai muuhun lainsäädäntöön tulee sellaisia muutoksia, jotka tulisi huomioida kunnan hallintosäännössä. Mallin käyttäminen kunnan hallintosäännön pohjana helpottaa huomattavasti hallintosäännön ylläpitoa sekä päivittämistä tulevaisuudessa.

Uuden hallintosäännön valmistelussa on kuultu palvelualueita ja toimintayksiköitä erityisesti nykyiseen hallintosääntöön liittyvien epäselvyyksien ja ristiriitaisuuksien poistamiseksi. Tässä yhteydessä on huomioitu esimerkiksi rakentamislain ja alueidenkäyttölain vaatimia muutoksia hallintosääntöön.

Kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kunnanhallitukselle esitys omia tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi. Rautavaaran tarkastuslautakunta on käsitellyt sitä koskevat esitykset hallintosäännön määräyksiksi kokouksessaan 10.9.2025 § 42 ja hyväksynyt hallintosääntöluonnokseen kirjatut määräykset.

Hallintosäännön valmistelussa on otettu huomioon muun muassa valtuuston kokouksessaan 29.9.2025 § 49 päättämä rehtorin virkanimikkeen muutos rehtori-sivistysjohtajaksi. Tähän muutokseen liittyen

valmistelussa on nähty järkeväksi, että myös hyvinvointilautakunnan nimi muutettaisiin sivistyslautakunnaksi ja hyvinvointipalveluiden palvelualueen nimi sivistyspalveluiden palvelualueeksi, jotta termit noudattavat selkeää logiikkaa. Samalla vältetään sekaannuksilta hyvinvointialueen toiminnan kanssa jatkossa. Nämä muutokset tulisivat voimaan uuden hallintosäännön myötä tavoitteellisesti 1.1.2026.

Hallintosäännön voimaantulo tarkoittaa myös sitä, että useat kunnan muut ohjeet ja toimintasäännöt tulee päivittää vastamaan nykytilannetta sekä tarkastaa ohjeistusten lainmukaisuus ja yhdenmukaisuus suhteessa hallintosääntöön. Päivitettäviä ohjeita ovat muun muassa kunnan konserniohje, hankintaohje, nuorisovaltuuston toimintasääntö, vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasääntö sekä taloudenhoidon ja sisäisen valvonnan ohje. Nämä säännöt ja ohjeistukset tulevat kunnanhallituksen käsittelyyn valtuustokauden aikana, kunhan ne on ennätetty valmistella. Lisäksi uutena tulisi laatia sopimustenhallintaohje, joka voidaan myös yhdistää tarvittaessa muihin ohjeistuksiin. Valtuuston hyväksyttäväksi voidaan lisäksi valmistella kunnan periaatteet sijoitustoiminnalle.

Liitteet ja oheismateriaali	Liitteenä hallintosääntöluonnos 1.1.2026 voimaan tulevaksi hallintosäännöksi. Oheismateriaalina nykyinen hallintosääntö, voimassa 1.9.2023 alkaen. Oheismateriaalina Kuntaliiton kunnan hallintosääntömalli.
Vaikutusten arviointi	-
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Kärnä
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää, että kunnanvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan hallintosäännön. Hallintosääntö astuu voimaan 1.1.2026. Hyväksyttävä hallintosääntö korvaa kunnanvaltuuston 28.8.2023 § 38 hyväksymän hallintosäännön.
Päätös	Kunnanjohtaja Mikko Kärnä veti esittelijänä päätösehdotuksen pois kokouksen käsittelystä ja se siirtyy käsiteltäväksi seuraavaan kunnanhallituksen kokoukseen 8.12.
khall 08.12.2025 § 203 275/00.01.01/2025	
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Kärnä
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää, että kunnanvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan hallintosäännön. Hallintosääntö astuu voimaan 1.1.2026. Hyväksyttävä hallintosääntö korvaa kunnanvaltuuston 28.8.2023 § 38 hyväksymän hallintosäännön.

Päätös

Kunnanjohtaja Mikko Kärnä täydensi päätösesitystään käsittelyn alussa seuraavasti:

- Liitteenä olevan hallintosäännön 17 §:n lisätään seuraava lause "Valtuusto päättää osana kuntastrategiaa omistajapolitiikasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta".
- Lisätään 124 §:n läsnäolo- ja puhe-oikeus valtuuston kokouksissa nuorisovaltuuston lisäksi myös vanhus- ja vammaisneuvoston edustajalle.
- 189 §:n lisätään aloite-oikeus nuorisovaltuuston ohella vanhus- ja vammaisneuvostolle (nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston aloiteoikeus). Tämä muutos huomioidaan myös luvun 19. otsikossa.

Lisäksi kunnanhallitus päättää päivittää hallintosääntöön liittyvät ohjeet ja säännöt valtuuston hyväksyttyä hallintosäännön.

Kunnanjohtajan täydennetty päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.